Emir Kalkan

# Kayıp Yüzler

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 832
EDEBÎ ESERLER: 354

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-975-437-794-1

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1. Basım: 2010
3. BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Kapak Tasarımı: GNG Tanıtım

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 12531 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul - 2020

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

# İÇİNDEKİLER

Kıyam / 7

•

Ana / 14

•

Şüphe / 18

•

Kaos / 25

•

Gizli El / 33

•

Sırat / 38

•

Sevgililer Günü / 46

•

Ateş / 53

•

Bedel / 56

•

Düşman / 63

•

Zuhur / 68

•

Çiçekler / 74

•
Şeytanın Arkadaşı / 78
•
Namus / 85
•
Hamal / 89
•
Demokrat / 96
•
Şeytan Çatlatan / 101
•
Hazreti Yakup / 105
•
Sebep / 109
•
İz / 112
•
Yeni Dünya / 120
•
Sakallı Bebek / 127
•
Gâvur / 134
•
Tekke Kafası / 140
•
Safsata / 147
•
Hoca Efendi / 154

# *Kıyam*

Şehrin ortasına kibirle yığılmış gökdelenlerin yabancı duruşundan kaçıp, gizem dolu konaklarıyla, ne aşklar, ne acılar yaşanmış eski mahallelerin büyüsü içinde harmanlanıp caminin yolunu tutuyorsunuz.

Çevreniz yüzyılların şahidi minareler, şadırvanlar, mezarlar, minberler, revaklar, kubbelerle dolu.

Önce balıklara yem atıyorsunuz.

Aslında, yemlerle birlikte siz de atılıyorsunuz suya.

Ha yem, ha siz!

Arınıp durulup, gerçekle yüzleşmeye hazırlanmanın heyecanı var içinizde, hatta korkusu.

Öbek öbek camiye dolan insanlar...

Saf, temiz, dürüst, iyi niyetli, güleç, babacan...

Herkes akraba, eş, dost, kardeş gibi birbirlerine.

Türk, Kürt, Arap...

Aralarına katılıyorsunuz.

Kendinizi tertemiz ve hafif hissediyorsunuz.

Mavi çinilerle donatılmış Halil-i Rahman Camii'nin o ferah, o huzur dolu havasında, sizi secdeye, teslimiyete

çağıran halıların üzerinde dize geliyorsunuz. Birazdan, kibirle gezdirdiğiniz başınız yere düşecek, kibirle ışıldayan alnınızı bir başkasının ayak izinlerine koyacaksınız.

Burada ayrı gayrı yok. Zengin, fakir, ağa, bey, siyah, beyaz, güzel, çirkin, sağlam, sakat, iyi kötü yok.

Her şey ne kadar yalın ve sade, her şey ne kadar da olduğu gibi.

Hele Cuma namazlarında dolup taşıyor cami. İnsanlar yan yana, omuz omuza.

Herkes kıyamda, tek ve eşit.

Feraceli, ihramlı, şalvarlı, etekli ihtiyarlar, saçları jöleli gençler…

Kapıda, iki sıra dizilmiş, gülsuyu dağıtan dal endam kızlar...

Her şey huşu, hürmet ve doğallık içinde.

Belki de ilk kez tadıyorsunuz bu sükûneti, bu dingin ruh halini.

Dışarının hırgüründen yorulmuş kafanız, yüreğiniz. Bir daha dönmek de istemiyorsunuz oralara artık. Bu güneyli şehrin birbirinden güzel, birbirinden sıcak, sevgi dolu insanlarının arasına karışıp, onlardan biri oluyorsunuz.

Sünni, Şafiî, Hanbelî, Malikî.

Yan yana, diz dize oturuyorsunuz.

Dudaklarda dualar.

Boyunlar bükük ve teslim.

Yürekler durulma tasında çalkalanmakta.

Biraz sonra Hoca Efendi geliyor kürsüye.

Uzun sakalının çevrelediği yüzü zayıf, sevimli. Kara gözleri ısrarlı, derin.

Bilge, bilen, görmüş, yaşamış.

Oturuyor minbere. Eğip başını selamlıyor cemaati usulca. Cübbesinin yakasını düzeltiyor.

Önündeki kitabın sayfalarında geziniyor.

Sonra bir su gibi akan sesi yayılıyor camiye. Ezgin, içten, çeken, kucaklayan, bir ses.

*- Ey Aziz Müsülmanlar!*
*Muhterem cemaât!*

*- Yüce Mevlâ buyırmış ki; müsülman müsülmanın kardaşıdır.*

Ön saftakilere doğru eğiliyor;

*- Öle degil mi ageler!?*
*"He, öledir!"* manasına dalgalanıyor ön saf.
Vakur başı dikiliyor;
*- Yav, öledir de, insan kardaşını kandırır mı, ekmeginnen oynar mı!?*
*- !!!*
*- Hı, Oynar mı!?*

Saflarda derin bir sessizlik.

*- Peykamber Efendimiz buyuri ki; "Her ümmetin bir fitnesi vardır. Benim ümmetimin fitnesi maldır."*
*Mal sızı fitneye düşürmiye ha.*
*Şimdi bakın; İmâm-ı A'zam Hazretleri, bir kadından ipekli kumaş alimış, ama kadın malının değerini bilmimiş. İmam sormış;*
*- "Hatun bu kaç dirhemdir?"*
*Kadın dedi:*
*- "Yüz."*

*- "Yok! Fazla eder." dedi İmam.*

*- "İki yüz."*

*- "Çık!"*

*- "Üç yüz."*

*- "Çık!"*

*- "Dört yüz"*

*İmam etrafına sordı, dediler ki bu beş yüz dirhem eder. İmam-ı A'zam Hazretleri verdi beş yüz dirhemi, aldı malı.*

*İşte ahlak bıdır. Zira o biliki, doğruluktan ayrılmak, degerinden aşağı mal almak insanı çok hazîn neticelere dûçâr eyler.*

*- !!!*

*Haa!*

Kürsüden doğruluyor. Elini cemaate doğru sallıyor;

*- Şimdi, Hoca Efendi bu meseleyi niye verdi diyecaksiz?*

*Ey zenginler, ey tüccarlar, ey mağaza sahipleri.. Eyi dinleyin, işidin ki, lafım sizedir ha!*

*Aha bı zavallı Gundiler[*] size güvenip getiri malını. Satıp, evinin ailesının ihtiyacını alım diye. Arayizda hukuk vardır. Onlar getirecak, siz alacaksız. Hakkı ne se, o. Ölçüde tartıda eksik fazla olmadan, haram fitne, hile karışmadan, zamanında, erken, tam karışlığını vererak… Peşin parasını sayacaksız avucuna ki , herifin kafası rahat olsun, gönlü hoş olsun.*

*- !!!*

*- Dogrı mıdır ageler?*

*"Dogrıdır"* diye mırıldanıyor ön saf.

*- He! Eyvallah ... Madem dogrıdır. Ölese, ey tüccarlar, vallahi siz çok ayıp edisiz. Niye derseyiz, tüm Gundiler sizden şikâyetçimış. Deyiler Hoca Efendi, vallahi geliyık sabahın körınde, dikiliyık pazara. Tereyağı, süt, yoğurt, pekmez, tarha-*

[*] Gundi: Köylü

*na, bulgur, un... sebze meyve... Vallah tüccarlar almi. Ta ki ikindiye kader. Çünki o saate otoboslar kalkacak, köye dönme vahtıdır. Satamazsak malı köye geri mi götürak. Kırılar fiyatı. İster istemez onların istedıgı pahaya veriyık. Biz mağdur oliyık, düşkün oliyık.*

*- !!!*

*- Vallahi, bu çok ayıptır, çok günahtır. Müsülman hakkına tecavüzdür. Gundiyı sıkıntıya sohisiz ki, malı ucuza kapatasız! Ben deyiyem ki bunu Nemrut yapmaz! Duymuşam, billâh çok kınamışam.*

*- !!!*

*- Hz. Şuayip mıbarek zatın kavmi kimdi ? Medyen ve Eyke halkı. Ne oldu bu halk? Helâk oldu. Yer ile yeksan oldu. Ateşlere gark oldu. Niye? Çünkü bu adamlar milletin malını ucuza kapatmak için allem kullem edilermiş.*

*- !!!*

***Ön saflar sıklaşıyor, birbirine yaslanıyor.***

*- Koca koca tüccarlar, köylünün rızkına göz diksin, ayıptır ageler. Allâh Rasûlü buyuri ki: "Tüccârlar kıyâmet günü fâcirler olacaklardır. Ancak dürüst ve doğrulukta bulunanlar müstesnâ..."*

*"Doğru tâcir, kıyâmet günü Arş'ın gölgesindedir." Duydiyız mı?*

***Tüccar kısmının kafaları biraz daha düşüyor yana doğru.***

Hoca Efendi cübbesinin yakalarını düzeltiyor.

O vakur ama ezgin ve kırık sesiyle devam ediyor vaazına;

*Ha, şimdi, Gundi kardaşlar… size de bi çift lafım var, sitemim var. Sanki siz çok mu eyi yapisiz?... Hangi tüccarın yanına varmışsam, vallahi hepsinin de şikâyet doludur agızları… Onlar da deyiler ki, vallahi Gundiler anamızı ağlati. Harmana veresiye alilar ama getirip vermiler… Biz mağdur olıyık.*

*E... ben şimdi ne deyim. Bir Müsülman'a, bi yigit adama yakışır iş midir bı? Vallah, çok ayıp edisiz... Alış veriş hak işi, itibar işi, itimat işi. Adam siye güvenip helal malını veri. Siz borciyizı zamanında vermesseyiz bu devran nasıl dönsün.*

*Alınıp gücenmiyesiz, sözüm herkesedir. Kim kimi daraltıp bunaltmışsa, kim borcunu zamanında ödememişsa vallahi de, billahi de imanı kemer gibi belinden sıyrılıp yere düşer Heciler... vallah benden sölemesi… sözıme eyi kulak veresiz, duyasız..*

*Anladiyız mı?*

Anlaşılmış manasında sallanıyor saflar.

*- Yaa!*

*Öbır dünyada cümleyizin yüzü ak ola inşallah.*

***Tüm cemaat inşallah diye inliyor. Caminin geniş, görkemli kubbesi inşallah sesleriyle doluyor.***

Hoca Efendi ara vermeden devam ediyor:

*- Ha, şimdi sözüm uşaklaradır. Bak, beni iyi dinleyesiz arka saflardaki gençler.*

*Sani mısız ki ben sizi görmiyem, parklarda, bahçalarda, zuvaklarda… Vallahi bu sefer de sözümü tutmayın, hepiyizi diyecagam babayiza.*

Çocuklar başlarını eğip, hocayla göz göze gelmemek için yaşlıların arkasına saklanıyorlar.

Hoca Efendinin sarıp sarmalayan sesi enselerinde.

*- Yav koca yigit olmışsız, gelmişsiz on iki yaşına, on üç yaşına. Velakin eliyizde bi kuş lastigi, bi sapan. Verediisiz culluklara, cüciklere.*

*Yav ayıptır, günahtır, vebaldir!*

*Ne istisiz Allahın kuşundan?*

*Diyecahsız, hocam serçedir!*

*Vallah, ha bir adamdır, ha bir serçe!*

*Canın böyıgı, küçügi olur mı ?*

*Can, candır.*

*Bögün kuş lastigi, yarın tüfek, ne farki var?*

*Yakışi mı koca koca yigitlere?*

*Ben biliyem ki hepiyiz de has uşaglarsız. Yapmayasız bi daha...*

*Zaten ben size kızmiyam ha, nasihat ediyem nasihat!*

Çocukların saklı kafaları yeniden çıkıyor meydana.

Hoca Efendi derin kara gözleriyle tüm cemaati baştan sona süzüp, yakasını düzeltiyor, toparlanıyor. Vakur sesi daha bir şefkat dolu;

*- Efendiler, aziz müsülmanlar, muhterem cemaat! Herkes hakkını birbirine helal etsın.*

Saflar başak tarlası gibi dalgalanıyor.

*- Helal olsın!*

*- Helal olsın!*

Ayağa kalkıyor, kıyama geçiyor. Cübbesinin yakalarını kavuşturuyor;

*- Hade, şimdi, Allah rızası için buyurun namaza;*

*Allahu Ekber!*

# *Ana*

HERKES kapıya toplanmış sevinçli bir haber beklerken, evin pencerelerinden yükselen feryatlar yasa boğdu tüm köyü. Kadınlar saçlarını yolarak dışarı döküldüler.

Ağlaşanlar, dizlerini dövenler, erkekler, çoluk, çocuk...

Bir mahşer günü kuruldu ölü evinde.

Zühre kız doğum sırasında vefat etmişti. Bala bala, kıpkırmızı dudaklı, tombul bir kız çocuğu dünyaya getirmiş, ama kendisi kurtulamamıştı.

Bu köyden değildi Zühre kız. Pek kimi kimsesi de yoktu. Komşu köylerden birinden gelin gelmişti buraya. Ama geldiği günden beri köylü onu çok sevmiş, herkes kızı, gelini gibi benimsemişti iki yılın içinde.

Bu beklenmedik, ani ölümü herkesi çok üzdü. Konu komşu, hısım akraba ağladılar, ağıtlar yaktılar, mateme durdular.

# *Şüphe*

GECE yarısı indi otobüsten.

Bir ışık selinin içinde boğulur gibi şaşırdı kaldı.

İlk kez gurbete çıkıyor, ilk kez böyle bir otogar görüyordu. Kalabalık, ışıklı, gürültülü.

Kadın erkek, çoluk, çocuk...

Gidenler, gelenler, oturanlar, koşturanlar, birbirine karışan ayakçı sesleri, yolcu sesleri. Coşkulu, heyecanlı bir kalabalık. Neredeyse birkaç dakikada bir otobüs giriyordu peronlara.

O bir kasabalıydı. Hiç böyle şaşaalı, kalabalık, gürültülü bir yer görmemişti.

Bunca kalabalığın arasında garip, yabancı, yalnız hissediyordu kendini.

İlk kez büyük şehre gelmenin, ilk kez kendine benzemeyen kılık kıyafetteki insanlar görmenin hayret ve şaşkınlığı içinde kenarlardaki banklardan birine oturuverdi.

Oturur oturmaz koynunu yokladı hemen. Eli hiç gitmiyordu zaten koynundan.

Bütün endişesi buydu. Ne masallar, ne hikâyeler dinlemişti büyük şehirler hakkında? Anası babası sıkı sıkı tembihlemişlerdi zaten yola çıkarken.

# *Kaos*

Kİmliği belirsiz o esrarengiz adamla yeniden karışlaşma kuşkusu kızdırıyordu onu.

Her telefon çalışında endişe ve öfkeyle sarılıyordu ahizeye.

Kalın bir ses, son dört gündür en az iki kez arıyor ve ısrarla;

"Sizinle görüşmemiz lazım, vereceğim adrese gelin!" diyordu.

Sinirleri bozulmuştu. Endişelenmişti. Kimdi bu adam, neyin nesiydi, niçin arıyordu?

Bir şeyler öğrenmeye çalışıyor, ama her defasında ısrarla sormasına rağmen başka bir cevap alamıyordu. Kalın ses tehditkâr bir tonla hep aynı cümleyi tekrarlıyordu.

"Benim kimliğim önemli değil. Sizinle mutlaka görüşmemiz lazım!"

Kafası karman çormandı. Bir muammanın, bir çıkmazın içindeydi.

Ne yapacağını bilmiyordu.

En son arandığında;

"Siz gelin" demişti adama, "Madem yerimi ve telefonumu biliyorsunuz, siz gelin."

# *Gizli El*

'Bekir Yıldız'a

YAZ günüydü.
İlkokulu yeni bitirmişti.
Atak, hırçın, afacan bir delikanlıydı.
Bir el arabası ayarlayıp seyyar satıcılığa başladı.
Her gün halden bir şey buluyor, arabaya yükleyip kalenin önüne dikiliyordu.

Yoksul bir ailenin çocuğuydu, babasını yıllar önce kaybetmişti. Anası ve kendinden küçük kardeşiyle zar zor geçinip gidiyorlardı. Bir şikâyetleri yoktu ama aylar önce her tarafı yakıp yıkan fırtına evlerinin de bir duvarını yerle bir etmiş, zaten eskimiş evi büsbütün oturulmaz hale getirmişti.

Kışın ortasıydı, soğuktu, her yer karla kaplıydı, perişan olmuşlardı. Halı, kilim evde para edecek ne varsa satmışlar, duvarı yeniden dikebilmişler ama çırçıplak, soğuk bir evde kalakalmışlardı.

# *Sırat*

Yol üstünde yeşil bir mezar. Eski, yıpranmış, bir yanı yıkık dökük, bir yanı harap. Başında bir çınar, çevresinde birkaç çam ağacı. Ağaçlara sarı, yeşil, beyaz, kırmızı bez parçaları bağlanmış.

En çok da genç kızlar geliyor mezarlığa. Yanlarında anneleri, nineleri, ya da arkadaşları. Kabrin önündeki yuvarlak taşa basıp, gözlerini derin bir âleme kapayıp, yürek dolusu yakarışlarla dualar ediyorlar. Sonra sevinçle sıçrayıp iniyorlar taştan.

"Döndüm, döndüm!" diye heyecanla sarılıyorlar arkadaşlarının boynuna.

Dönmüşse duası kabul edilmiş demektir. En kısa zamanda kavuşacaktır hasretine. Çünkü burası hasretleri kavuşturan, kısmetleri açan "Hasret Baba Türbesi."

Hasret Baba kim, nerden gelmiş, nereye gitmiş; kimsenin bir şey bildiği yok. Mezarında bir ibare, bir yazı, bir isim, bir tarih de yok.

Yol üstünde bir garip mezar.

Hasret Baba diyorlar sadece.

Kimse, gerçek adının Kemal olduğunu bilmiyor bile.